

Protokoll fört vid pleniföredragning

Näringsavdelningen
Jordbruksbyrån, N2

Närvarande
KS, MP, CG, IZ, AZ

Frånvarande
AH, JJ

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Katrín Sjögren

Föredragande
Minister
Mats Perämaa

Protokollförare
Vik. byråchef
Leif Franzell

Nr 2

Tillfälligt krisstöd för att trygga råvarutillgången för mjölkproduktionen som är hotad som en konsekvens av de följder som Rysslands invasion av Ukraina haft på mjölkmarknaden och produktionen på gårdarna.

ÅLR 2023/9168

Beslut

Konstaterar att EU-kommissionen 7.3.2024 genom beslut C(2024) 1616 final har godkänt stödordningen (State Aid SA.110949 (2023/N) – Finland (Åland)). Beslöt att fastställa principer för stödet i enlighet med **bilaga 1, N224P02** och att annonsera ut stödet.

Tillfälligt nationellt krisstöd till mejeriföretag med anledning av kostnadskrisen inom lantbruket till följd av Rysslands invasion av Ukraina

Ålands landskapsregering har den 28 mars 2024 fastställt följande principer för beviljande av ett tillfälligt nationellt krisstöd för att försäkra tillgången på råvara för den åländska mjölkförädlingsindustrin med anledning av kostnadskrisen inom lantbruket till följd av Rysslands invasion av Ukraina. Syftet med stödet är att trygga försörjningen inom lantbruksproduktionen och bidra till grunden för livsmedelsförsörjningsberedskapen på Åland.

Motivering

Jordbruket har drabbats av en kostnads- och lönsamhetskris till följd av Rysslands anfällskrig mot Ukraina och de efterföljande konsekvenser som uppstått bl.a. till följd av det omfattande sanktionspaket som EU-länderna infört. Insatsvaror som konstgödsel, bränslen, oljor och reservdelar har stigit kraftigt i pris och samtidigt har spannmålspriserna till följd av detta också ökat. Det i sin tur har orsakat en kraftig prisutveckling gällande kraftfoder vilket särskilt drabbat djurhållande gårdar hårt där kraftfoderanvändningen är viktigt för produktionen. Under 2022 rådde dessutom en betydande torka som ledde till svaga vallskördar där gårdarna tvingades köpa in kompletterande foder till stora kostnader för att trygga mjölkproduktionen. Mjölkpriserna har till viss del ökat men inte i paritet till de kraftiga kostnadsökningarna. Den ökade inflationen som kan härledas mer eller mindre direkt till Ukrainakrisen har också inneburit att räntekostnaderna för mjölkgårdarna som kännetecknas av en relativ hög skuldbörda ytterligare anstränger lönsamhetssituationen på gårdarna. Den sammanvägda situationen motiverar införande av ett nationellt stöd till mjölkproduktionen och förädlingen med syfte att säkerställa produktionsförutsättningarna inom produktionen och trygga försörjningsberedskapen och förutsättningar för lokal mjölkproduktion och förädling på Åland.

Rättsgrund

- Självstyrelselag (1991:71) för Åland
- Landskapslag (2023/17) om finansiering av landsbygdsnärings
- Landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapet medel samt om landskapsgaranti
- Tillfällig kris- och omställningsram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Rysslands angrepp mot Ukraina (2023/C 101/03)
- Europeiska kommissionens beslut SA.110949 (2023/N) – Finland (Åland)
- Anslag i landskapets budget för år 2023 för krisstöd till lantbruksföretag

Stötagare

Sökande kan vara livsmedelsindustrier inriktade på råvaruförädling inom mejeriindustrin.

Sökanden ska uppfylla villkoren enligt landskapslagen om rätt att utöva näring (1996:47), vilket ska påvisas av sökanden.

Stöd beviljas inte direkt eller indirekt till sökande som förtecknas i bilaga 1 till rådets förordning (EU) nr 269/2014 om restriktiva åtgärder med avseende på åtgärder som undergräver eller hotar Ukrainas territoriella integritet, suveränitet och oberoende.

Villkor

Stöd beviljas till råvaruförädlande mejeriföretag för att säkerställa tillgången av råvara för en rationell och effektiv råvaruförädling. Stöd beviljas för övertagande av ägande av krisande enskilda mjölkföretag för att säkerställa den lokala tillgången av mjölk och därmed säkerställa produktionsunderlaget för mejeriverksamheten. Övertagandet gäller ägandet av hela produktionsfastigheter såväl tomt som byggnader. Stödet utbetalas mot redovisande av dokumentation om slutligt övertagande.

Ägandet av den inköpta fastigheten får inte helt eller delvis överlåtas inom 5 år efter att stödet utbetalts. Stödet förutsätter drift av mjölkproduktion på lägenheten under samma tid. Stöd får ej överföras till tredje part.

Stöd som beviljas företag som är verksamma inom bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter är villkorat av att det inte helt eller delvis överförs till primärproducenter, och det fastställs inte på grundval av priset på eller kvantiteten av produkter som köps in från primärproducenter, såvida inte produkterna, i det senare fallet, antingen inte släpptes ut på marknaden eller användes för andra ändamål än livsmedelsändamål, såsom destillering, metanisering eller kompostering av de berörda företagen.

Om ett företag är verksamt inom flera sektorer, där olika högsta belopp är tillämpliga i enlighet med regelverket, måste det säkerställas på lämpligt sätt, till exempel genom särredovisning, att det relevanta taket iakttas för var och en av dessa verksamheter och att det övergripande maxbeloppet inte överstigs per företag per medlemsstat.

Varje individuellt stöd som beviljas och överstiger 100.000 euro kommer att publiceras inom 12 månader från beviljandebeslutet i enlighet med kommissionens förordning (EU) nr 651/2014, bilaga III.

Stödform

Direkt bidrag.

Stöd

Stödet utgör maximalt 35 % av den totala kostnaden och maximalt 250.000 euro per företag och i enlighet med villkoren i den tillfälliga kris- och omställningsram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Ryssland angrepp mot Ukraina (2023/C 101/03) samt minskat med summan av övriga stöd som beviljats med nämnda krisram som grund.

Kostnaden för överlåtelsen utgörs av köpeskillingen.

Utbetalning av stödet förutsätter att överlåtelsen har genomförts och köpeskillingen har betalats. Ansökan om utbetalning av stöd och redovisning av handlingarna inlämnas till landskapsregeringen senast 31.10.2024.

Återkrav

Eventuella återkrav kan beslutas om i enlighet med vad som föreskrivs i landskapslag (2023/17) om finansiering av landsbygdsnärings och landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel om landskapsgaranti.

Ansökan

En ansökan om krisstöd för år 2023 till mejeriföretag kan inlämnas fortlöpande fram till och med den 7 maj 2024 till landskapsregeringens registratur på nedanstående adress för att kunna beaktas. Till ansökan bifogas överlåtelsehandlingar, eller utkast, och affärsplan. Ansökan ska innehålla uppgifter om tidigare erhållna stöd enligt krisramen.

Ålands landskapsregering

PB 1060

22111 MARIEHAMN

registrator@regeringen.ax